

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Reeweg 1-5 te Ballum, Ameland

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
+316 83 77 25 48
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Reeweg 1-5 te Ballum, Ameland

Leeuwarden, oktober 2021

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:
Dhr. J. Groen.

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2021). Quickscan Wet natuurbescherming/ Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Reeweg 1-5 te Ballum,
Ameland. Rapport 21232. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	5
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	6
2.3	Zoogdieren	6
2.3.1	Vleermuizen	6
2.3.2	Overige beschermde zoogdiersoorten	7
2.4	Reptielen & Amfibieën.....	7
2.5	Vissen	8
2.6	Ongewervelden	8
2.7	Gebiedsbescherming.....	8
2.7.1	Stikstofgevoeligheid	9
2.8	Houtopstanden	9
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	10
3.1	Overzicht beschermde soorten	10
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	10
3.2.1	Algemene broedvogels	10
3.2.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	10
3.2.3	Jaarrond beschermde nesten (kerkuil).....	11
3.2.4	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	11
3.2.5	Rugstreepad.....	11
3.2.6	Zorgplicht	11
3.2.7	Gebiedsbescherming (beheergebied en natuur buiten EHS).....	11
3.2.8	Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)	12
3.2.9	Houtopstanden	12
3.2.10	Stikstofdepositie.....	12
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	12
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	13
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -

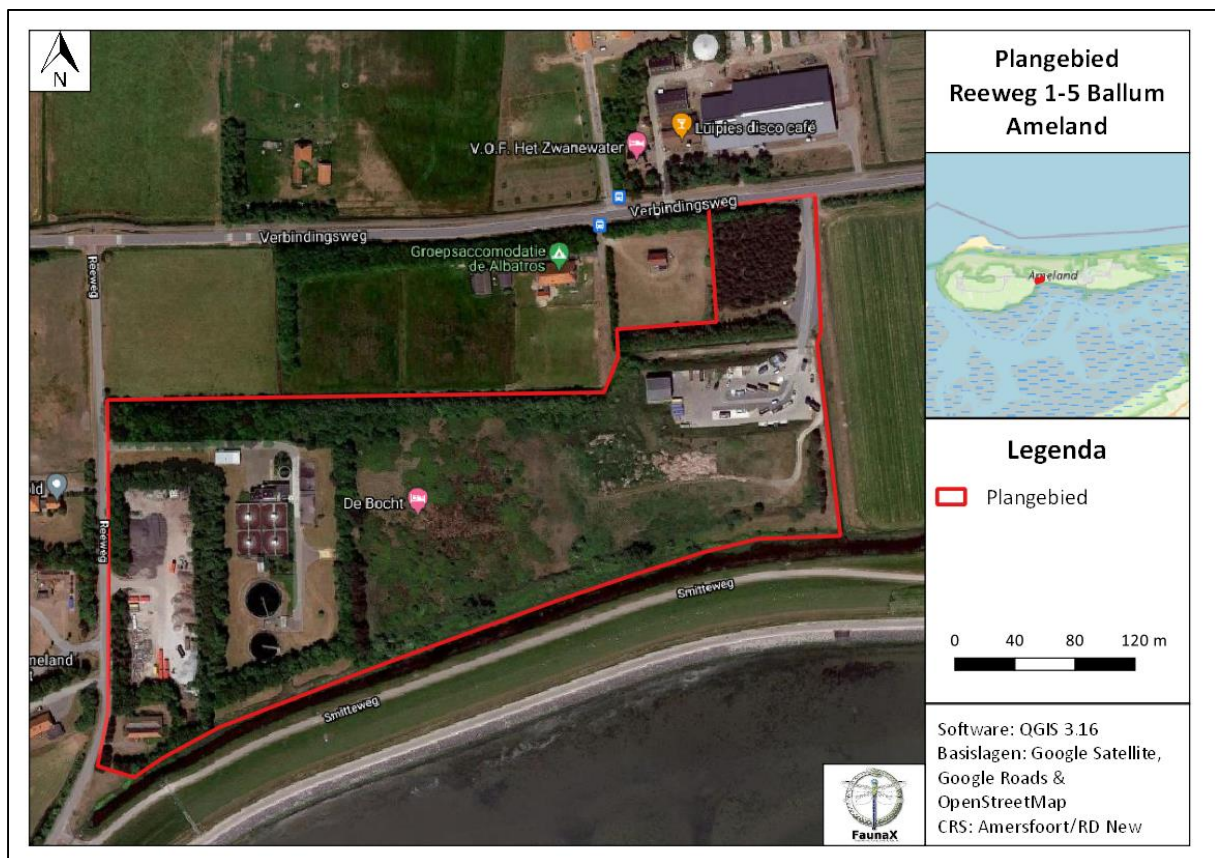
Vogels en verstoring	- 1 -
Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens op het perceel van Reeweg 1-5 te Ballum, Ameland (figuur 1.1) een voormalige discotheek te slopen, de grond te saneren en bij het opslagterrein van de gemeente te voegen. Op het opslagterrein zal een vergistingsinstallatie (AHPD) gerealiseerd worden. Daarnaast zal er ten oosten van de rioolwaterzuiveringsinstallatie en ten zuiden van de milieustraat een zonnepark worden gerealiseerd op ruderaal terrein. Met het planvoornemen worden er mogelijk bomen gekapt, maar zullen waterlichamen ongemoeid blijven.

Omdat een deel van bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreft, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. In het kader daarvan is door Bureau FaunaX een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Ballum, Ameland.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op dinsdag 28 september 2021 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (17°C, windkracht 3, bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

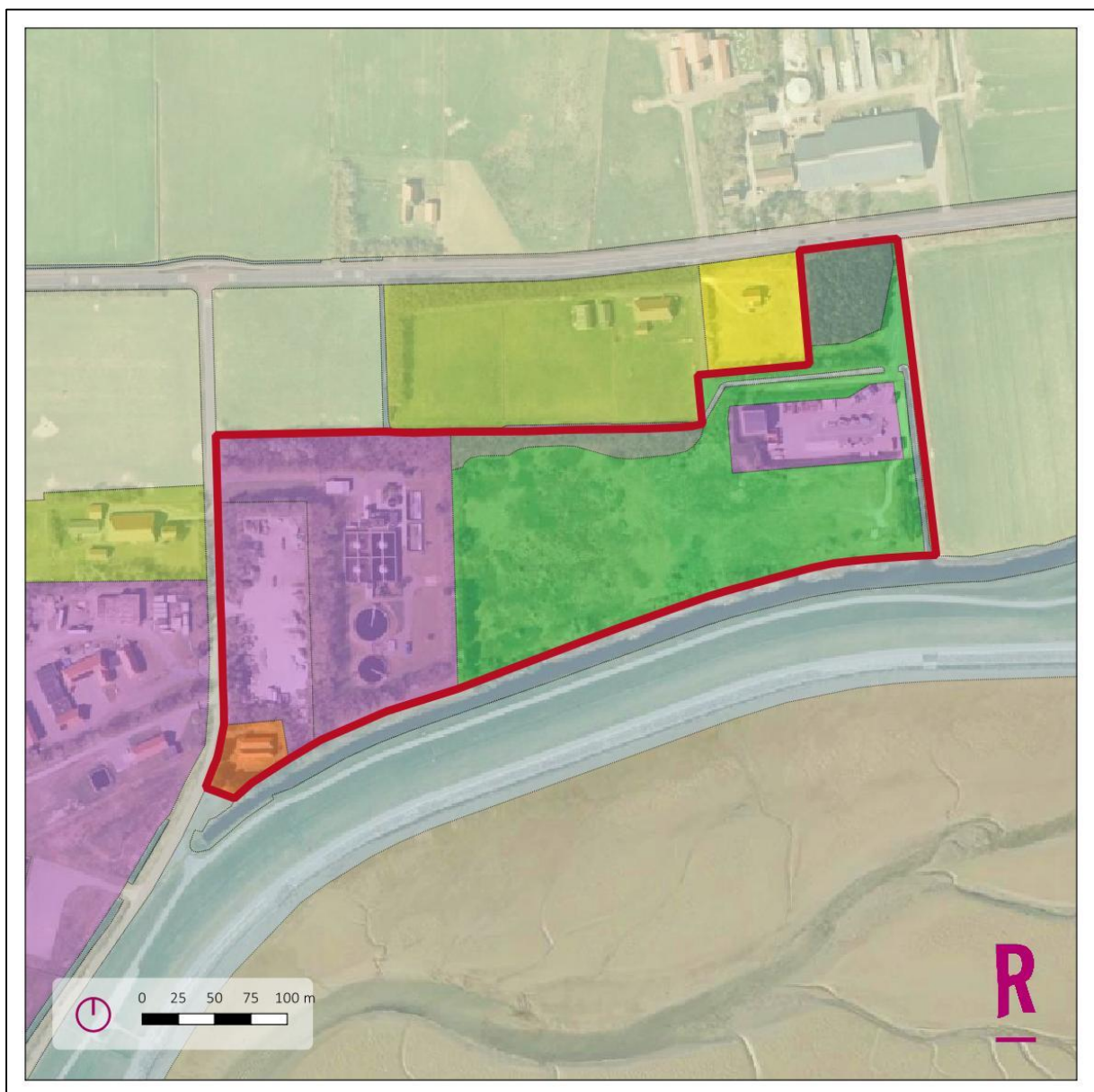
Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent NatuurNetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedoooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich zuidelijk op het eiland Ameland, buiten de bebouwde kom tussen Nes en Ballum en bestaat uit een voormalige discotheek (oranje vlak) met ten noorden hiervan een opslagterrein van de gemeente en een rioolwaterzuiveringsinstallatie ten oosten (roze vlak) en een milieustraat (roze vlak) met ruderaal terrein bestaande uit hoge grassen en struikgewassen zoals rozenbottel (groen vlak) (figuur 1.2). Het terrein wordt verdeeld en begrensd door bomenrijen en ten zuiden door een brede watergang. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebied en de Waddenzee.

Het planvoornemen betreft de sloop van het discotheek gebouw (oranje vlak) en sanering van het perceel om bij het opslagterrein te worden gevoegd. Op het opslagterrein zal vervolgens een vergistingsinstallatie (AHPD) worden gerealiseerd. Daarnaast zal bij de milieustraat een zonnepark worden gerealiseerd (groen vlak). Met het planvoornemen worden er mogelijk bomen gekapt, maar zullen waterlichamen ongemoeid blijven.

Figuur 1.2. Indeling plangebied (bron: Rho Adviseurs).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt door grasland met soorten zoals onder andere Engels raaigras, paardenbloem, akkerdistel, duizendblad, smalle weegbree, boerenwormkruid, reukloze kamille, haagwinde, teunisbloem, hazenpoot, zandblauwtje, dagkoekoeksbloem, brandnetel, vlasbekje, boszonnebloem en muskuskaasjeskruid (figuur 2.1). In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van habitateigenschappen achten we het dusdanig onaannemelijk dat dergelijke soorten in het plangebied aanwezig zijn, dat we het niet realistisch achten om met deze soortgroep rekening te houden.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten, welke niet zijn aangetroffen. Negatieve effecten op een mogelijk jaarrond beschermd nest van een roofvogel als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor in gebouwen broedende soorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil. De aanwezigheid van gierzwaluwverblijfplaatsen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten, gezien de geringe hoogte van het in het plangebied aanwezige gebouw alsmede het feit dat gierzwaluw geen broedvogel van de Waddeneilanden is (bron: SOVON).

Het gebouw van de voormalige discotheek is wel geschikt bevonden voor huismus en kerkuil om te verblijven (figuur 2.2), door de aanwezige ruimtes onder de dakpannen (huismus) en de vele invliegopeningen (kerkuil). Het plangebied biedt voor de huismus genoeg dekking in de vorm van bosschages om het als functioneel leefgebied te beoordelen. De ruimtes die tijdens het veldbezoek toegankelijk waren zijn gecontroleerd op sporen van kerkuil, deze zijn echter niet aangetroffen. Het was echter niet mogelijk om alle ruimtes te controleren en de aanwezigheid van verblijfplaatsen van kerkuil binnen het plangebied kan daardoor ook niet op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nesten van huismus en kerkuil kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Impressie gebouw voormalige discotheek.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten en nesten van gierzwaluw binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en kerkuil binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels, in het gebouw, langs de slootoevers, in konijnenholen in geval van tapuit, in de bomen en struiken binnen het plangebied/ invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten tijdens het broedproces bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen het plangebied/ de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of het plangebied onderdeel uitmaakt van essentiële vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen.

Vleermuizen verblijven voornamelijk in boomholten of gebouwen, waarvan de laatste ook zijn aangetroffen binnen het plangebied. Het gebouw beschikt over ruimtes onder de dakpannen en ruimtes tussen balken en muren waardoor vleermuizen toegang tot verblijfplaatsen kunnen krijgen. Aangezien het gebouw met het planvoornemen wordt gesloopt, kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen niet op voorhand uitgesloten worden. In het plangebied zijn geen bomen met holtes aangetroffen waarin vleermuizen kunnen verblijven.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Het plangebied kan onderdeel van een vliegroute vormen voor diverse soorten vleermuizen. De omgeving biedt echter alternatieven zoals de omliggende bomenrijen waardoor het in dit geval niet om een essentiële vliegroute gaat. De aanwezigheid van essentiële vliegroutes binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Het plangebied vormt vanwege de begroeiing en beschutting (voedselaanbod insecten) een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Omdat er in de omgeving vergelijkbare habitats voorkomen en de groenstrook ten noordoosten van het plangebied behouden blijft, kan op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen betreft dat verloren zal gaan. Negatieve effecten van de werkzaamheden op (essentiële) vliegroutes/foerageergebieden van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde vleermuizen binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van een essentiële vliegroute/foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige beschermde zoogdiersoorten

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor overige beschermde zoogdiersoorten. Op Ameland komen, naast vleermuizen, geen andere beschermde zoogdiersoorten voor die in de provincie Fryslân buiten de lijst met vrijgestelde soorten vallen (bron: NDFF).

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals bosmuis, haas en konijn. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Het voorkomen van beschermde landzoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen echter andere 'licht' beschermde soorten voorkomen, zoals bosmuis en konijn. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen & Amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. De enige beschermde soort die op basis van verspreiding en habitatvoorkeur redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is de rugstreepad.

Er zijn recente waarnemingen van rugstreepad bekend nabij en zelfs binnen het plangebied (figuur 2.3/ bron: NDFF). Deze soort is een algemeen voorkomende soort voor de Waddeneilanden die door zijn grote dispersieafstand van meerdere kilometers praktisch het hele eiland als landhabitat kan gebruiken. Daarnaast grenst het plangebied ten zuiden aan een watergang die als voortplantingswater van de soort kan dienen. Hierdoor is het aannemelijk dat het plangebied als landhabitat wordt gebruikt. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het landhabitat van de rugstreepad kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Waarnemingen 2016 – 2021 van rugstreepad (stippen) in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Binnen het plangebied kunnen ook andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker en kleine watersalamander. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van leefgebied van rugstreepad binnen het plangebied is reeds vastgesteld (NDFF).
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals bruine kikker en kleine watersalamander geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Aangezien er binnen het plangebied geen waterlichamen zijn aangetroffen kan de aanwezigheid van beschermde zoetwatervissen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

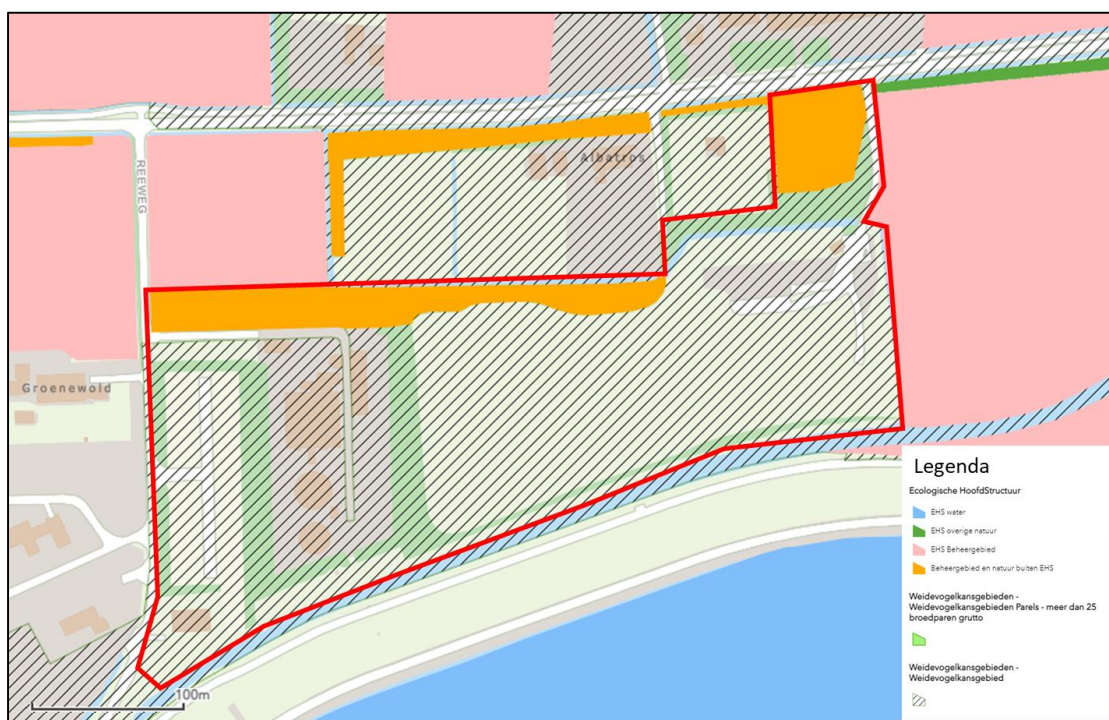
2.6 Ongewervelden

Tijdens het veldwerk zijn in het plangebied geen waardplanten of watervegetatie aangetroffen die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden zoals de groene glazenmaker of de kommavlinder. De populaties van beschermde vlinders zoals kommavlinder, kleine parelmoervlinder en duinparelmoervlinders concentreren zich aan de noordkant van het eiland waar zich duinhabitats bevinden. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Op basis van habitateigenschappen kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve gevolgen zullen hebben op beschermde ongewervelden.

2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder Naturazoo of het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS), echter vallen delen van het plangebied wel onder *beheergebied en natuur buiten EHS* en het hele plangebied is aangewezen als weidevogelkansgebied.

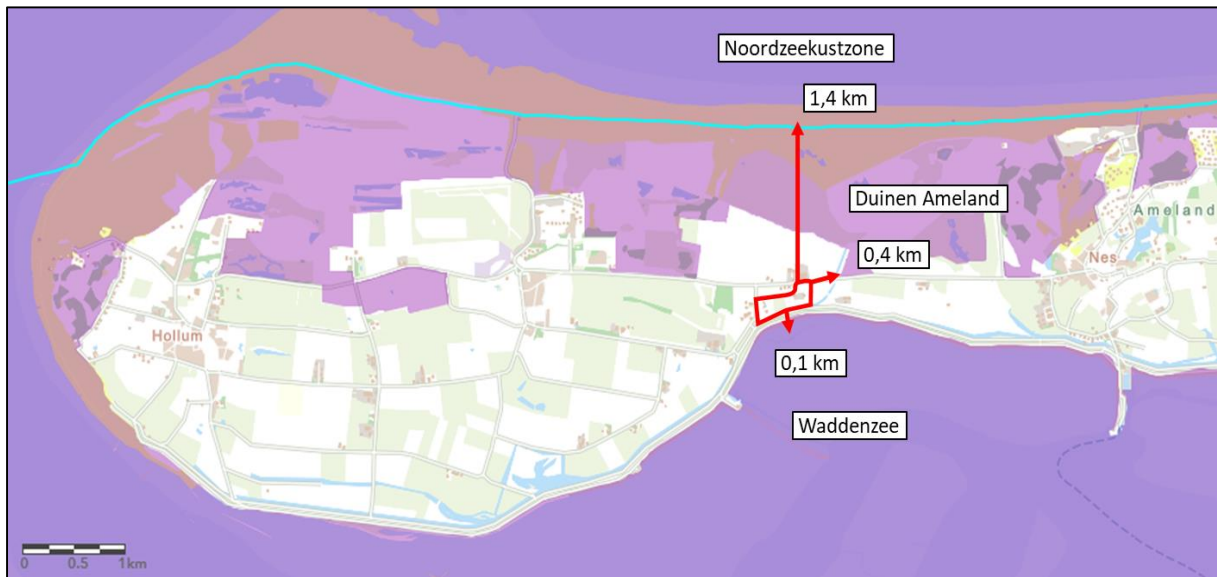

Figuur 2.4. Aangewezen gebiedsbescherming binnen het plangebied (rood kader) (bron: kaartenkijldoos provincie Fryslân).

- Het plangebied valt niet onder de NNN/EHS, maar (sommige delen) is wel aangewezen als beheergebied en natuur buiten EHS en als weidevogelkansgebied door de provincie Fryslân. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is mogelijk van toepassing.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

In de omgeving van het plangebied zijn de volgende Natura 2000-gebieden te vinden: Waddenzee (0,1 km), Duinen Ameland (0,4 km), en Noordzeekustzone (1,4 km), zie figuur 2.5. Voor alle gebieden zijn zowel habitattypen als habitatrictlijnsoorten aangewezen, zoals permanent overstroomde zandbanken, schorren en zilte graslanden, slik- en zandplaten, en grijze zeehond, noordse woelmuis en bruinvis. De kritische depositiewaarden (KDW's) van sommige habitattypen van met name Duinen Ameland en Noordzeekustzone worden al overschreden door de achtergronddepositie van deze gebieden (bron: AERIUS calculator). Omdat er onzekerheid bestaat over de hoeveelheid uit te stoten stikstof in de gebruiksfase en de afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden erg klein is, is het moeilijk in te schatten of er een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in dezen, en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.5. Natura 2000 (paars) gebieden in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Natuuroverzichtskaart, provincie Fryslân).

- De provincie Fryslân bepaalt of er in het kader van de voortgang van het traject een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd.

2.8 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden mogelijk bomen gekapt. Er is derhalve mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. Informeer bij de gemeente Ameland voor meer informatie hierover.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten het broedseizoen
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Huismus Kerkuil	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Diverse soorten	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Amfibieën	Rugstreeppad	Mogelijk			X		Ontheffing
Vogels Zoogdieren Amfibieën Reptielen	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht

Overig belanghebbenden	Aandachtspunt	Advies
Gebiedsbescherming	Beheergebied en natuur buiten EHS	Informeert bij de provincie Fryslân
Gebiedsbescherming	Weidevogelkansgebied	Informeert bij de provincie Fryslân
Houtopstanden	Meld- en/of herplantingsplicht	Informeert bij de gemeente Ameland
Stikstofdepositie	AERIUS-berekening	Informeert bij de provincie Fryslân

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen de kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden, in de bomen, bosschages, slootoevers, konijnenholen, het gebouw en in en rondom het plangebied. Het gaat hier om soorten waarvan nesten alleen beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedtijd uit te voeren. De broedtijd loopt grofweg van 15 maart – 15 juli. Er is echter geen standaard voor deze periode. Sommige soorten kunnen eerder of later in het jaar broeden. Wat van belang is, is of er een broedgeval is en of er sprake is van wezenlijke verstoring van het betreffende broedgeval.

3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Het plangebied biedt broedmogelijkheden voor huismus in het gebouw van de voormalige discotheek. De omgeving biedt daarnaast voldoende rustplekken om het plangebied als geschikt functioneel leefgebied voor de huismus te beoordelen. Huismusverblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en kunnen met de beoogde werkzaamheden verloren gaan. Wij adviseren daarom nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden door middel van twee ochtendbezoeken (conform datumgrenzen SOVON, 1 april – 15 mei).

Wanneer er jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied worden vastgesteld, dient er een ontheffing te worden aangevraagd voor deze soort. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Jaarrond beschermde nesten (kerkuil)*

Het plangebied biedt mogelijkheden voor kerkuil om in te verblijven en te nesten, in het gebouw van de voormalige discotheek. Kerkuil verblijfplaatsen en nesten genieten jaarronde bescherming. Met de beoogde werkzaamheden kan er mogelijk een jaarrond beschermd nest of verblijfplaats verloren gaan. Wij adviseren daarom nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van een kerkuilnest of -rustplaats vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een interne inspectie en/of twee gerichte veldbezoeken in de broedperiode (15 maart – 15 juli). Indien deze wordt aangetroffen, dient er voor kerkuil een ontheffing te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 *Vleermuizen (verblijfplaatsen)*

Het in het plangebied aanwezige gebouw is geschikt bevonden als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen die op Ameland voorkomen, zoals gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Wij adviseren daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in het te slopen gebouw om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk in dit gebouw verblijven. Het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen dient te gebeuren aan de hand van veldbezoeken verspreid over de kraam- (15 mei – 15 juli) en de paarperiode (15 augustus – 1 oktober). De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.5 *Rugstreepad*

Binnen het plangebied komt waarschijnlijk landhabitat van de rugstreepad voor. Omdat de soort wijdverspreid over het eiland voorkomt en reeds eerder in het plangebied is waargenomen, is de kans dat deze soort hier aanwezig is zo goed als zeker. Hierdoor kan nader onderzoek naar de verspreiding van de soort binnen het plangebied naar ons inzien achterwege worden gelaten en is het advies om direct over te gaan tot een ontheffingsaanvraag voor de rugstreepad.

3.2.6 *Zorgplicht*

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten. Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.7 *Gebiedsbescherming (beheergebied en natuur buiten EHS)*

Delen van het plangebied vallen binnen de begrenzingen van een door de provincie Fryslân aangewezen *beheergebied en natuur buiten EHS*, het gaat hier om de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied en de groenstrook in het noordoosten van het plangebied.

Indien er met het planvoornemen werkzaamheden worden verricht aan deze delen, is er mogelijk sprake van een conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief. We adviseren in dat geval contact op te nemen met de provincie Fryslân om te informeren over de vervolgstappen.

3.2.8 *Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)*

Het plangebied valt binnen de begrenzingen van een door de provincie Fryslân aangewezen weidevogelkansgebied gebied. Er is mogelijk sprake van een conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief. We adviseren contact op te nemen met de provincie Fryslân om te informeren over de vervolgstappen.

3.2.9 *Houtopstanden*

Doordat er binnen het planvoornemen mogelijk mogelijk meerdere bomen worden gekapt buiten de bebouwde kom, is er wellicht sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. We adviseren contact op te nemen met de gemeente Ameland voor meer informatie hierover.

3.2.10 *Stikstofdepositie*

Op basis van het planvoornemen en de korte afstand tot Natura 2000-gebieden is het moeilijk in te schatten of in het kader van de voortgang van het traject een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd. We adviseren om hierover contact op te nemen met de Provincie Fryslân.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – 15 juli).
- **Huismus:** Nader onderzoek.
- **Kerkuil:** Nader onderzoek.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** Nader onderzoek.
- **Rugstreepad:** Ontheffing aanvragen.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **Gebiedsbescherming (beheergebied en natuur buiten EHS):** Indien de noordelijke begrenzing en groenstrook binnen de werkzaamheden vallen bij de provincie Fryslân informeren over het mogelijke conflict en de bijbehorende vervolgstappen.
- **Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied):** Informeer bij de provincie Fryslân over het mogelijke conflict en de bijbehorende vervolgstappen.
- **Stikstofdepositie:** Informeer of het nodig is om een AERIUS-berekening uit te voeren.
- **Houtopstanden:** informeer bij de gemeente Ameland over een eventuele meld- en/of herplantingsplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

SOVON Gierzwaluw

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/7950>

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving.

Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.